

**ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ, ІСТОРІЇ ПРАВА І ДЕРЖАВИ
ТА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
«ВСЕУКРАЇНСЬКИХ ПРАВОВИХ
НАУКОВИХ ЧИТАНЬ»**

пам'яті

**доктора юридичних наук, професора,
заслуженого юриста України,
член-кореспондента Національної академії
правових наук України**

НІНИ РОМАНІВНИ НИЖНИК

**19 жовтня 2017 року
місто Ірпінь**

I. БІОГРАФІЧНІ ВІДОМОСТІ	7
II. СЛОВА ШАНИ І ПАМ'ЯТІ ВІД КЕРІВНИЦТВА	
УНІВЕРСИТЕТУ ДФС УКРАЇНИ	14
III. ПРОФЕСОР НІНА РОМАНІВНА НИЖНИК: ЛЮДИНА,	
ОСОБИСТІСТЬ, НАУКОВЕЦЬ У СПОГАДАХ ЇЇ КОЛЕГ І ДРУЗІВ,	
УЧНІВ І ПОСЛІДОВНИКІВ	18
Недюха Микола Петрович	
«ОЗНАКА СПРАВЖНЬОЇ ВЕЛИЧІ – НЕ ВІДЧУВАТИ УДАРІВ».	
ГОЛОВНЕ – РОБИТИ СВОЮ СПРАВУ	19
Андрійко Ольга Федорівна, Ісаєва Наталія Карлівна	
НИЖНИК НІНА РОМАНІВНА - ВЧЕНИЙ, КОЛЕГА. ДРУГ	25
Коломоєць Тетяна Олександрівна	
РОЛЬ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОФЕСОРА Н.Р. НИЖНИК У	
ФОРМУВАННІ КОНЦЕПЦІЇ ПАРТИЦИПАТИВНИХ ЗАСАД	
ВИЗНАЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОЇ	
КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ	28
Гринько-Гузевська Алла Володимирівна	
НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ Н.Р.НИЖНИК У ФОРМУВАННІ	
ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ	32
IV. НАУКОВА ШКОЛА НІНИ РОМАНІВНИ НИЖНИК:	
СПРОБА ІДЕНТИФІКАЦІЇ.....	38
Білоус Віктор Тарасович, Тернушак Михайло Михайлович	
«ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ» В АДМІНІСТРАТИВНОМУ	
ПРАВІ УКРАЇНИ.....	39
Богатирьов Іван Григорович	
ЗЛОЧИННІСТЬ В КРИМІНОЛОГІЧНОМУ ВИМІРІ: АКТУАЛЬНІ	
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ.....	44
Гончарук Наталія Трохимівна	
МОДЕРНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ	
РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	47
Захарчук Андрій Савович. Супрун Діана Володимирівна	
АГРАРНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ:	
ДО ПРОБЛЕМИ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРАВОМ	53
Муза Олег Валентинович	
ЦІЛІСНІСТЬ ПРЕДМЕТУ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ .	58
Пашко Людмила Андріївна	
ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ	
У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	63
Рябченко Олена Петрівна	
НОВЕЛІЗАЦІЯ ПРЕДМЕТУ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА:	
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ.....	67

Савков Анатолій Петрович, Когутюк Віталій Юрійович ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ	72
Топчій Василь Васильович ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	76
Шевченко Анатолій Євгенійович ВПЛИВ ІДЕОЛОГІЇ НА СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ	79
Шпекторенко Ігор Валентинович КУЛЬТУРНА МОБІЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ ЯК ЯВИЩЕ	84
Абрамович Руслана Миколаївна МОДЕЛІ ПРАВОВОЇ АРГУМЕНТАЦІЇ	87
Антошкіна Валерія Костянтинівна ПОНЯТТЯ ТЛУМАЧЕННЯ ПРАВОВИХ НОРМ: ПОГЛЯД ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЕПОХ	89
Берестень Артем Валерійович «ЕФЕКТИВНІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ»	93
Вітюк Дарія Любомирівна АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ПРИНЦИПИ ПРОХОДЖЕННЯ СУДДЕЮ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ	97
Гапоненко Людмила Віталіївна, Юнцова Тетяна Володимирівна ПРАВОВІ АСПЕКТИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	103
Дідківська Галина Василівна ІСТОРИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА	106
Долгополов Анатолій Миколайович УДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД В УКРАЇНІ	110
Жерж Наталія Анатоліївна, Мельниченко Аліна Олегівна ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ АБО ІНШОЇ НЕЗАКОННОЇ УГОДИ ЩОДО ЛЮДИНИ	115
Кармаліта Марія Володимирівна ДОКТРИНА ПРАВА ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ: ВЗАЄМОУЗГОДЖЕНОСТЬ ТА ВЗАЄМОВПЛИВ	121
Коваль Микола Васильович ДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ І ПОНЯТТЯ ЧЕТВЕРТОГО ПОКОЛІННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ	126
Красавцева Людмила Юріївна ІСТОРЧИНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ	131

Кудін Сергій Володимирович, Коломісць Анастасія ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ.....	136
Старостюк Алла Вікторівна ДО ПИТАННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	141
Александрова Світлана Григорівна ПРАВА АКЦІОНЕРІВ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА РЕАЛІЇ.....	144
Бобік Вікторія Петрівна ПРЕЗУМПЦІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОВЕДЕНОСТІ ВИНИ ЯК ЗАСАДА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	148
Жерж Людмила Анатоліївна НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ ОРГАНІВ І ТКАНИН ЛЮДИНИ	153
Мудрак Владислав Вікторович ПРАВОВА ДОКТРИНА ЯК ОСНОВА ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ.....	158
Пашенко Дмитро Андрійович РЕЖИМНІ ЗАХОДИ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ НА ТЕРИТОРІЇ УСРР У 30-Х РОКАХ ХХ СТ	161
Солохін Олег Геннадійович СУСПІЛЬНА ЦІННІСТЬ СТРАТЕГІЧНОЇ ЦІЛІ ДФС УКРАЇНИ.....	165
Скоропад Богдан Олександрович ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ У СФЕРІ ЕЛЕКТРОННОЇ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ	170
Холоднюк Сергій Зіновійович ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВЕ РОЗУМІННЯ ЦІННОСТІ ЛЮДИНИ У ПЕРІОД ГЕТЬМАНЩИНИ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХУІІ - ХУІІІ СТ.)..	174
Ардикуца Аліна Станіславівна, Гриб Світлана Анатоліївна НОВЕЛИ СІМЕЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	179
Вдович Ангеліна Миколаївна ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	182
Власюк Богдан Сергійович ПРОБЛЕМА УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ У ЗАКОНОДАВЧОМУ ПРОЦЕСІ В УКРАЇНІ	186
Гожко Оксана Анатоліївна ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ НОРМ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....	190
Гусак Катерина Володимирівна ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ПРАВОРОЗУМІННЯ	194
Думанський Микола Миколайович ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ ПРАВА ТА КІБЕРНЕТИКИ	199
Костенко Катерина Олександрівна ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНСЬКОЇ ГЕТЬМАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ...	202

Левчук Петро Романович, Ковальчук Мар'яна Олегівна ОСОБЛИВІСТЬ ЗАЯВИ ОРГАНІВ ОПІКИ ТА ПІКЛУВАННЯ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ ЩОДО ОБМЕЖЕННЯ НЕПОВНОЛІТНЬОЇ ОСОБИ РОЗПОРЯДЖАТИСЯ СВОЇМ ЗАРОБІТКОМ	206
Маховка Марія Олексіївна ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА	211
Мельник Ульяна Олегівна ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПРОГРАМИ ЯК ОБ'ЄКТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ.....	215
Мишко Анастасія Юріївна, Лола Андрій Юрійович ТРАДИЦІЇ ВИХОВАННЯ ШЛЯХТИЧІВ В УКРАЇНІ	219
Потапова Тетяна Анатоліївна ПРОБЛЕМА ЗАБАСПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ДИТИНИ В УКРАЇНІ	223
Роздобудько Анна Олександрівна РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ: ТРАГІЧНА ДОЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ У 30-ТІ РОКИ ХХ СТ.....	227
Степушенко Наталія Сергіївна РОЛЬ ПРАВОСВІДОМОСТІ В ПРОЦЕСІ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ	230
Терещенко Олександр Павлович СПРОМОЖНІ ОБ'ЄДНАНІ ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ, ЯК БАЗИС РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ	234
Шенгель Анастасія Дмитрівна ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ТА ОПЕРАЦІЇ З ПРОДАЖУ НЕРУХОМОГО МАЙНА: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА.....	238
Шумінська Марія Ігорівна ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	242
V. УХВАЛА ВСЕУКРАЇНСЬКИХ ПРАВОВИХ НАУКОВИХ ЧИТАНЬ.....	247

Берестень Артем Валерійович,
асистент кафедри теорії, історії права і держави
та конституційного права ННІ права
Університету ДФС України

«ЕФЕКТИВНІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ»

Одним із перших кроків після проголошення незалежності України стало декларування наміру інтеграції до Європейського політичного, економічного, правового простору. Європейський вибір відкриває нові можливості для співробітництва України з розвиненими державами-членами ЄС, зміцнення авторитету нашої держави на міжнародній арені. Важливою складовою реалізації зовнішньополітичної діяльності у цьому напрямку є адаптація українського законодавства до норм і стандартів Ради Європи, зокрема, першочерговим завданням є приведення вітчизняного механізму захисту прав людини до європейського рівня за формою і змістом.

17 липня 1997 року Україна ратифікувала Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція), Перший протокол і протоколи № 2, 4, 7, 11 до Конвенції, яка набула чинності 11 вересня того ж року. Дотримання її положень державами-учасниками забезпечено через такий контролюючий механізм, як Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ).

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод - це один з найбільш ефективних нині регіональних механізмів захисту прав людини, та на сьогоднішній день є частиною національного законодавства [1]. Однак дивлячись на її зміст не можна знайти жодного посилання на податкові чи інформаційні права.

На думку Р.Р. Вахітова, “прагнення залучити ЄСПЛ як наднаціональний судовий орган, де здійснюється тлумачення національного законодавства, є досить неперспективними в першу чергу в сфері оподаткування” [5 с. 72]. З таким твердженням важко не погодитись. Конвенція дійсно обмежена в питаннях захисту прав платників податків.

Малорозвиненість практики ЄСПЛ щодо вирішення спорів у сфері оподаткування жодним чином не впливає на зобов'язання держави виконувати відповідні рішення та дотримуватись існуючих вимог Конвенції у податковій сфері.

Розглядаючи спори у сфері оподаткування, ЄСПЛ в мотивувальній частині рішень неодноразово посилався на ст. 1 Протоколу № 1 до Конвенції від 04.11.1950 року, у якій гарантується право мирно володіти своїм майном, зокрема, підтвердженням цьому можуть бути рішення ЄСПЛ від 09.01.2007 р. у справі «Інтерсплав проти України», від 12.03.2009 р. у справі «Плахтєєв та Плахтєєва проти України» та ін.

У справі «Інтерсплав проти України» ЄСПЛ визнав, що платника податку не може бути позбавлено права на бюджетне відшкодування ПДВ [6] в той час як таке відшкодування кожного разу визнавалися безпідставним національними судами.

В основному, в справах про відшкодування ПДВ ключовим є питання правомірності формування платниками податків сум бюджетного відшкодування.

Ще одним яскравим прикладом в якому містяться факти порушення права особи вільно володіти своїм майном (ст. 1 протоколу № 1 та ч. 1 ст. 6 Конвенції), є справа «Плахтєєв та Плахтєєва проти України». Під поняттям майно в даній справі суд розуміє невідшкодовану суму належних податків і зборів платнику [8].

Такі справи становлять практику адміністративного втручання держави в право власності заявника та порушення статті 1 протоколу № 1.

Слід відмітити, що рішення ЄСПЛ впливають на здійснення судочинства в Україні та практику вирішення судових спорів у сфері оподаткування, формують високу правову культуру платників податків та стали причиною введення в Україні процедури проведення експертизи законопроектів, проектів та інших нормативно-правових актів на відповідність положенням Конвенції.

На початок 2017 проти України зареєстровано найбільше скарг: понад 18 тисяч, або ж 22,8 відсотки від їхньої загальної кількості, повідомив, виступаючи у Страсбурзі президент ЄСПЛ Гвідо Раймонді. Так наша держава посідає четверте місце за кількістю позовів, що перебувають на розгляді Суду, після Росії, Туреччини та Румунії.

Раймонді заявив, що понад 11,5 тисячі скарг до суду пов'язані із труднощами у виконанні ухвал національних судів, що стосуються вигід приватним особам, які їм винна держава.

Однак, згідно із ст. 2 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» рішення Європейського суду з прав людини є обов'язковим для виконання Україною відповідно до ст. 46 Конвенції 1950 року.

Порядок виконання рішень Європейського суду з прав людини визначений Законами України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», «Про виконавче провадження» та іншими нормативно-правовими актами.

Одним із вагомих кроків нашої держави до євроінтеграції стало прийняття Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень», який набув чинності 01.01.2013 р., та яким визначено гарантії держави щодо виконання рішень суду про стягнення коштів та зобов'язання вчинити певні дії щодо майна, боржником за яким є державний орган, державне підприємство, юридична особа. За невчасне виконання рішень суду ст. 5 відповідно Закону України передбачає виплату компенсації у розмірі трьох відсотків річних від несплаченої суми за рахунок коштів, передбачених за бюджетною програмою для забезпечення виконання рішень суду. Крім того, даний Закон передбачає «каральні» заходи для посадових та службових осіб державних органів, які допустили порушення законодавства.

З кожним роком збільшується кількість прикладів із застосуванням практики ЄСПЛ під час вирішення спорів у сфері оподаткування. Так за підрахунками С. Тенькова, станом на грудень 2015 р. понад 500 судових

рішень в Україні винесено з урахуванням позиції ЄСПЛ, втіленій у рішеннях по справі Інтерсплав проти України [6]. Позитивним є те, що така практика в більшості випадків діє на користь платників податків.

Підсумовуючи вищевикладене, маємо зазначити, що вітчизняним судам варто не тільки ефективно захищати людину, а й самим діяти таким способом, щоб не порушувати права гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1996. - № 30. - С. 141.
2. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17 липня 1997 р. № 475/97-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1997. – № 40. – Ст. 263.
3. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 30. – Ст. 260.
4. Про гарантії держави щодо виконання судових рішень № 4901-VI від 05 червня 2012 року // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 17, ст.158).
5. Вахитов Р.Р. Европейский суд по правам человека: обзор судебной практики по вопросам налогообложения / Р.Р. Вахитов // Налоговое право в решениях Конституционного Суда Российской Федерации 2004 года: по материалам 2-й Междунар. науч.-практ. конф. 15-16 апреля 2005 г., Москва: [сборник] / [сост. В.М. Зарипов]; под ред. С.Г. Пепеляева. – М.: Волтерс Клувер, 2006. – 320 с.
6. Бігун В. Справа Інтерсплав або як підприємство своє право власності у Страсбурзі захистило / В. Бігун, М. Берешко // Юридична газета. – 14 червня 2007 р. – № 24. – С. 16–17.
7. Справа "Плахтєєв та Плахтєєва проти України" Заява N 20347/03 від 12 березня 2009 року статочне 12/06/2009. - Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1079.5753.0>.
8. Теньков С. Презавантаження податкових відносин: міф чи реальність? / С. Теньков [Електронний ресурс] // Юридичний вісник України. – 8-14 грудня 2012 р. – № 49. – Режим доступу: <http://smi.liga.net>.